

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Geriatric Pathology and Intervention I		Code	653491006
Study programme	Mestrado Universitario en Xerontoloxía (Plan 2011)			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Obligatory	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador	Pérez Fontán, Miguel		E-mail	miguel.perez.fontan@udc.es
Lecturers	Anton Aparicio, Luis M.		E-mail	luis.anton.aparicio@udc.es
	Pérez Fontán, Miguel			miguel.perez.fontan@udc.es
Web				
General description	Formar ao alumno na epidemioloxía, patoxenia, presentación clínica, diagnóstico e tratamento dos principais trastornos do aparello cardiovascular, aparello dixestivo, aparello urinario, así como da pel e faneiras e trastornos tumorais, centrándose no contexto específico do paciente ancián.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Saber valorar de xeito integral ás persoas maiores así como utilizar os resultados da valoración para intervir de acordo ao diagnóstico preestablecido.
A2	Saber diagnosticar a patoloxía máis prevalente nas persoas maiores así como establecer as pautas terapéuticas máis indicadas, tanto desde o punto de vista farmacolóxico como non farmacolóxico.
A3	Saber diagnosticar os problemas sociais e/o sociosanitarios que inciden na persoa maior e poñer en marcha as medidas axeitadas a fin de conseguir o maior estado de benestar para el e o seu entorno.
A4	Estar en condicións de dirixir calquera recurso xerontolóxico.
A5	Saber realizar procuras en bases de datos científicas, así como aplicar os resultados das mesmas na consecución de proxectos de investigación.
A6	Adquirir as competencias necesarias para aplicar o método científico no desenvolvemento de proxectos.
A7	Ter os coñecementos suficientes para incorporarse como investigador en actividades de I+D+i.
A8	Coñecer as diferentes convocatorias públicas e privadas para a consecución de financiamento e estar en condicións de elaborar un proxecto.
A9	Incorporarse como xestor de proxectos a entidades de I+D+i.
A10	Saber analizar os resultados obtidos na actividade profesional a fin de poder integralos en liñas de investigación e dentro delas, en proxectos do eido da Xerontoloxía e a Xeriatría.
A11	Saber difundir os resultados obtidos na actividade asistencial a través das diferentes fontes de información xerontolóxicas e xeriatricas.
B1	Estar en disposición de integrarse en equipos de Saúde, centros xerontolóxicos e entidades que prestan servizos dirixidos as persoas maiores.
B2	Estar en disposición de incorporarse como profesional aos equipos de valoración e intervención creados no marco da denominada ?Lei da dependencia?.
B3	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Clínica de acordo á especialidade desenvolvida.
B4	Ter o coñecemento para denominarse especialista en Xerontoloxía Social de acordo á especialidade desenvolvida.
B5	Ser capaz de aplicar o método científico.
B6	Ser capaz de incorporarse a calquera equipo de I+D+i.
B7	Estar en disposición de realizar actividades asistenciais e investigadoras de xeito integral nos campos social, sanitario e sociosanitario.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes		Study programme competences	
Saber intervir desde un punto de vista integral diante dos problemas de saúde que presenta a persoa maior	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC3
	AJ4	BJ4	CC6
	AR1	BR1	CC7
	AR2		CC8
Coñecer as principais enfermidades do aparello cardiovascular que afectan á persoa maior, así como as bases da intervención.	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC4
	AR1	BR1	CC6
	AC2	BC1	CC7
			CC8
Coñecer as principais enfermidades do aparello urinario (rils e vía excretora) que afectan á persoa maior, así como as bases da intervención.	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC6
	AR1	BJ4	CC7
		BR1	CC8
Coñecer as principais enfermidades do aparello dixestivo, fígado e páncreas, que afectan á persoa maior, así como as bases da intervención.	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC6
		BJ4	CC7
		BR1	CC8
Coñecer as bases dos procesos oncolóxicos no paciente ancián, así como as bases da intervención	AJ2	BJ1	CC1
	AJ3	BJ2	CC2
	AJ4	BJ3	CC3
	AR1	BJ4	CC6
	AR2	BR1	CC7
	AR3	BR2	
	AR4	BC1	
	AR5		
	AC1		
	AC2		

Coñecer as principais enfermidades da pel e os seus anexos no paciente ancián, así como as bases da intervención	AJ1	BJ1	CC1
	AJ2	BJ2	CC2
	AJ3	BJ3	CC3
	AJ4	BJ4	CC7
	AR1	BR1	CC8
	AR2	BR2	
	AR3	BC1	
	AR4		
	AR5		
	AC2		

Contents	
Topic	Sub-topic
TEMA 1. Cardioloxía Xeriátrica	1.1. Cambios morfo-funcionais en relación co envellecemento 1.2. Factores de risco e hipertensión arterial. 1.3. Principais cardiopatías no ancián. 1.4. Trastornos de ritmo cardíaco. 1.5. Cardiopatía isquémica. 1.6. Valvulopatías. 1.7. Insuficiencia cardíaca. 1.8. Enfermidades do pericardio. 1.9. Manexo do paciente ancián con trastornos cardiovasculares. 1.10. Bibliografía
TEMA 2. Anxioloxía Xeriátrica	2.1. Cambios morfo-funcionais en relación co envellecemento. 2.2. Arteriopatías 2.3. Enfermidade arterioesclerótica 2.4. Isquemia crónica e isquemia aguda 2.5. Venopatías 2.6. Linfopatías 2.7. Bibliografía
TEMA 3. Enfermidades renais e urolóxicas no ancián	3.1. Cambios morfo-funcionais do aparello urinario en relación ao envellecemento. 3.2. Insuficiencia renal aguda e crónica. 3.3. Diálise e trasplante no ancián 3.4. Nefropatías intersticiais. 3.5. Síndrome nefrótico. 3.6. Glomerulopatías. 3.7. Enfermidades vasculares renais. 3.8. Hipertensión arterial no ancián 3.9. Trastornos da próstata. 3.10. Infeccións urinarias 3.11. Incontinencia urinaria 3.12. Disfunción eréctil

TEMA 4. Enfermidades do Aparello Dixestivo, Fígado e Páncreas	4.1. Cambios morfofuncionai en relación có envellecemento. 4.2. Boca e esófago. 4.3. Enfermidades do estómago e do duodeno. 4.4. Intestino delgado e colon. 4.5. Recto e ano. 4.6. Trastornos hepáticos no ancián. 4.8. Hapatopatía crónica e cirrose hepática. 4.9. Pancreatitis. 4.10. Tumores pancreáticos
TEMA 5. Oncoloxía Xeriátrica	5.1. Epidemioloxía dos tumores nas persoas maiores. 5.2. Diagnóstico e intervención terapéutica nos principais cancros. 5.3. Cancro de próstata. 5.4. Cancro de pulmón. 5.5. Cancro colorrectal. 5.6. Cancro de mama. 5.7. Outros tumores malignos. Diagnóstico e tratamento. 5.8. Metástasis. 5.9. Bibliografía
TEMA 6. Dermatoloxía Xeriátrica	6.1. Cambios morfo-funcionais en relación có envellecemento. 6.2. Exploración e principios de terapéutica dermatolóxica. 6.3. Enfermidades de etioloxía coñecida: Fungos, bacterias, micobacterias, virus, axentes externos e afeccións carenciais. 6.4. Hipersensibilidade: Urticaria e toxicodermias. 6.5. Eczemas e psoriase. 6.6. Procesos proliferativos e neoplásicos

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A10 A11 B2 B3 B7 C4 C7	32	36	68
Multiple-choice questions	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	2	18	20
Critical bibliographical	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	2	20	22
Supervised projects	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	2	36	38
Personalized attention		2	0	2
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Presentacións orais dos profesores, de forma interactiva cós alumnos, tratando os diferentes temas da asignatura
Multiple-choice questions	Consistirán en test de 40 preguntas, con catro respostas posibles, das que solo unha será correcta

Critical bibliographical	Análisis crítico sobre un ou varios artigos científicos en inglés ou castelán.
Supervised projects	De revisión bibliográfica dun tema do programa da materia

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects Critical bibliographical	Orientación docente e pautas que se han de seguir na realización de traballos.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Supervised projects	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	De revisión bibliográfica	10
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A3 A10 A11 B2 B3 B7 C4 C7	Por asistencia e participación nas clases	5
Multiple-choice questions	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	Exame tipo test composto por 40 preguntas con catro respostas cada una, das que únicamente unha poderá ser correcta. As preguntas contestadas incorrectamente restarán un tercio de punto sobre as correctas, no restando as non contestadas. Para superar o exame o alumno deberá obter unha puntuación final do 60% do total, unha vez restados os puntos das respostas erróneas. Ex; 30 ben, 4 mal y 6 non contestadas. A puntuación final será $30 - 4 \cdot 0,33 = 28,68$.	75
Critical bibliographical	A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 B5 B7 C1 C2 C3 C6 C7 C8	Por entrega análisis crítico artigos científicos	10

Assessment comments
TRABALLOS TUTELADOS: - Caso de detectar fraude, copia ou plaxio na redacción do traballo da materia, implicará un suspenso na oportunidade de avaliación afectada (0,0) e remisión directa á oportunidade seguinte.   - Dita actitude comunicárase á Comisión Académica e ao resto de profesores do título.   - No caso de que se reitere a irregularidade nunha 2ª avaliación, a Comisión poderá solicitar ao Reitor a expulsión temporal ou perpetua do alumno do Máster cursado.

Sources of information	
Basic	- Millán Calenti JC (2011). Gerontología. Valoración e Intervención. Madrid. Ed. Médica Panamericana - Millán Caenti, JC (2006). Principios de geriatría y Gerontología. Madrid. Ed. Mc Graw Hill Interamericana
Complementary	

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Geriatric pharmacology/653491018
Subjects that continue the syllabus
Assessment and intervention in Gerontology/653491001 Clinic Gerontology I/653491003 Clinic Gerontology II/653491005 Master Final Project/653491014

Other comments

Lectura y comprensión inglés técnico

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "III Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2018-2020)" os traballos documentais que se realicen nesta materia:

a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático.

b.- De realizarse en papel:

- Non se empregarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase a realización de borradores.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.